List 6. **NOVICE** Tečaj LI.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 10. februvarija 1893.

Politiški oddelek.

Grofa Hohenwarta sedemdesetletnica.

Dné 12. t. m. je za konservativno stranko avstrijsko pomenljiv dan. Njen vodja grof Hohenwart slavi svojo sedemdesetletnico. V vseh konservativnih krogih se za ta dan že delajo priprave. Spodobi se, da se tudi mi Slovenci spomnimo tega dne in to iz več uzrokov.

Malo je avstrijskih državnikov, ki bi bili nam Slovencem zares naklonjeni. Izmej ministerskih predsednikov v ustavni dobi imamo omeniti jedino grofa Belcredija in pa grofa Hohenwarta. Grof Taaffe se semtertja kaže tudi nam prijaznega, ali vendar nam njegovo trinajstletno vladanje kaže, da je v resnici le bolj pospeševatelj nemštva. Lahko bi bil veliko več storil za Slovane, da je imel nekoliko več dobre volje. Grof Belcredi in Hohenwart sta pa v resnici nameravala nam Slovencem pripomoči do svojih pravic.

Žal, da tema možema ni bilo dano, da bi se bila mogla dalje časa obdržati. Njijine dobre namere so preprečili nemški liberalci in Madjari. Belcredija je izpodrinil Beust, ki je z Madjari se pogodil o dualizmu in tako utrdil v naši državni polovici gospodstvo Nemcev, v drugi državni polovici pa gospodstvo Madjarov.

Grof Hohenwart je 1870. leta se bil že pogodil s Čehi, da jim pomore do vresničenja njih državnopravnih teženj, našim poslancem je pa tudi obetal take vredbe, da bi Slovenci bili ž njimi zadovoljni. Ali Nemci in Madjari so se združili proti njemu, da so ga vrgli po devetmesečnem ministrovanji. Posebno grof Andrassy je nekda največ kriv, da je pala za Slovane pravična vlada Hohenwartova. V Budimpešti so se bali, da se tostranska državna polovica preveč opomore, ako je ne bodo več slabili narodni razpori in se torej ne bode dala voditi od Madjarov. Okrepljenje bi nekako močno vplivalo tudi na Ogersko. Tamošnji nemadjarski narodi bi bili pri avstrijskih Slovanih dobili gotovo moralno, če ne materijalne podpore in ne bili bi se dali tako pogaziti.

Žalostni nasledki Hohenwartovega padca se pa še dandanes čutijo. V naši državni polovici gospoduje nemški vpliv, katerega se še ne bodemo tako hitro otresli, v ogerski polovici pa z največjo brezozirnostjo vladajo Madjari.

Poslednji so si dali usluge, katere so storili našim liberalcem, da so vrgli grofa Hohenwarta dobro plačati. Nemcem so pustili le na videzno gospodarstvo, v resnici so pa sami postali gospodarji v naši državi. Naša državna polovica se v nobeni stvari ne upa upirati Madjarom. Povsod le madjarska obvelja. Če tudi plačuje Ogerska le 30 % k skupnim državnim dohodkom, vendar odločujejo Madjari posebno v vnanji politiki. Skleniti se morajo take trgovske pogodbe, kakor jih v Budimpešti žele, naj potem še tako trpi avstrijska trgovina in industrija. Pri tem pa še Madjari nikdar zadovoljni niso, ker vedno več zahtevajo.

Odstopivši se pa grof Hohenwart ni umaknil iz javnega življenja, temveč je prevzel vodstvo konservativne stranke in je obdržal do danes. V njem so dobili konservativci spretnega vodjo. Znal je posebno dobro ohraniti jedinost mej konservativno stranko. Mnogo je baš Hohenwartovo vodstvo zahvaliti, da se je razrušilo nemško-liberalno gospodstvo. Da ni grof Hohenwart ohranil jedinosti mej konservativci in zlasti pridobil Poljakov na svojo stran, bi se bilo najbrž liberalcem tedaj posrečilo, da bi se bili obdržali na krmilu, posebno ker bi jih bili podpirali Madjari.

Kakega pomena je Hohenwartovo delovanje pod Taaffejevo vlado, o tem se vsakdo lahko prepriča iz liberalnih glasil. Nobenega moža ni v Avstriji, ki bi ga liberalni Nemci tako sovražili kakor grofa Hohenwarta. V njem vidijo oviro, da zopet ne pridejo na krmilo. Tudi najradikalnejši vodje Mladočehov niso liberalcem tako trn v peti, kakor je grof Hohenwart.

Kaj je pa on že tacega storil, ko mu vendar še mej Slovenci mnogi očitajo, da je preveč prijenljiv? On

vzdržuje jedinost mej konservativci, posebno mej konservativnimi Nemci in Slovani. To pa ni tako lahko. V nemškem konservativnem taboru jih je že mnogo, ki niso posebno navdušeni za sodelovanje s Slovani; zlasti ker se jim po nemških časopisih rado očita, da so izdajalci nemštva. Mnogi Slovani pa tudi niso prav za družbo nemških konservativcev, ker vidijo, da poslednji semtertja nimajo povsem pravega razuma za naše težnje. Posebno radikalnejši slovanski življi se domišljajo, da bi sami več dosegli. Pri tacih razmerah je treba odločne volje, da se vzdržuje disciplina. Tako odločno voljo pa kaže povsod grof Hohenwart, nekateri ga imajo celo za preveč brezozirnega, in mu očitajo, da terorizuje druge. Njegova jeklena volja je pa le prepotrebna.

S kako škodoželjnostjo so že tolikrat nemški liberalci napovedovali razpad Hohenwartovega kluba. S kakim veseljem so naznanili vsak razpor, ki se je pojavil v tem klubu. Ta klub je ovira, da se levičarjem ne izpolnijo njih želje. Da je razpal ta klub, pa bi že davno vodil krmilo vitez Chlumecky ali pa Plener. Grof Hohenwart si je znal posebno ohraniti dobre odnošaje s Poljaki. Ti dobri odnošaji so posebno v sedanjem času velikega pomena. Da Poljaki tako odločno ne zahtevajo, da mora biti Hohenwartov klub v novi večini, pa bi se sedaj osnovala nam nasprotna liberalna večina in nemško gospodstvo bi bilo utrjeno v naši državni polovici izimši Galicijo, kjer bi se prepustilo prvenstvo Poljakom.

Hohenwartova politika bi pa imela še več vspeha, da se ni pokazal razpor mej Čehi. V začetku Taaffejeve vlade je bilo vse v najboljšem tiru, da Slovani pridemo do narodne jednakopravnosti. Samo zahteva po češkem državnem pravu bi se bila morala umakniti z dnevnega reda, ker je grof Taaffe želel vladati po sedanji ustavi in je to tudi bila želja druzih višjih krogov. Mladočehi so pa videli v tem priložnost, da pridejo do večje veljave. Začeli so agitacije za češko državno pravo in na ta način izpodkopavati tla Staročehom. Začetek tega gibanja na Češkem je tudi začetek slabše dobe za nas avstrijske Slovane. Vlada je pa s svojimi nespretnimi naredbami le še pospešila to gibanje. Vsled mladočeškega gibanja je konservativna stranka izgubila večino v državnem zboru in levica je prišla do sedanje veljave.

Da ni Mladočehov, bi gotovo levičarji dandanes ne imeli tacega vpliva, da grofu Taaffeju skoro zapovedujejo, kaj naj vsprejme v svoj program, kaj naj pa izpusti. Mi mislimo, da največji obožavatelji Mladočehov in sploh radikalnega slovanskega gibanja, že danes spoznavajo, da so se zelo varali, ko so si od mladočeškega gibanja obetali zlate gradove.

Sedanji položaj je jako težaven za avstrijske Slovane. Levičarji napenjajo vse sile, da bi dobili vso moč v roko in potem tudi uzakonili prvenstvo nemštva v Avstriji. V takem resnem času je pa treba nam Slovanom in konservativcem spretnega vodje bolj kakor kadar koli, za to pa ob sedemdesetletnici grofu Hohenwartu želimo, da ga Bog ohrani še dolgo zdravega in čvrstega, da bi še dolgo vodil konservativno stranko avstrijsko in jo s svojo odločnostjo, vztrajnostjo in državniško previdnostjo pripeljal do zmage. Od vspeha njegove politike pričakujemo Slovenci, temveč dobrega, ker so mej njim in nami Slovenci tesnejše vezi, kakor s kakim drugim slovanskim narodom. Grof Hohenwart se je rodil v Ljubljani in že skoro dvajset let zastopa Slovence v državnem zboru. Hohenwart je torej v nekem oziru naš in njegova slava je naša slava, njegova zmaga naša zmaga.

Nova večina.

III.

V soboto zvečer je vlada predložila trem velikim klubom program za novo večino. Ta program je bistveno tak, kakor smo že poprej poročali in se tako le glasi:

„Najvišji prestolni govor z dné 11. aprila 1891. leta izraža upanje, da bode tekoče zasedanje državnega zbora dôba vspešnega dela, in vabi vse tiste, ki so prepričani, da je nad posamičnimi strankami skupnost, država in narod, da strankarske težnje ne smejo ovirati skrbi za te najvišje koristi. Da se ustreže tem intencijam najvišjega prestolnega govora, je po storjenih skušnjah potrebno, da tiste stranke in poslanci, kateri hočejo s patrijotično blagovoljnostjo slediti temu klicu, se kako približajo in si tako zagotové primerni in vspešni razvoj parlamentarnega delovanja. Vlada obrača se torej do tistih parlamentarnih činiteljev, kateri pritrjujejo nazorom najvišjega prestolnega govora, da v interesu skupnosti popusté strankarske težnje, kakor so že to storili z jednoglasnim sklepom, kako naj se odgovori na prestolni govor. Da pa oni parlamentarni činitelji, kateri pridejo v poštev za tako približanje po svojih nazorih o državnih zadevah, dobro spoznajo namere vlade in se po tem odločijo za tako zbližanje, zmatra vlada za svojo dolžnost, da, ozirajoč se na izjavo dano v seji dné 8. aprila 1892, jasno izreče nazore, ki jo vodijo. Kakor je vlada pripravljena, v zmislu od delegacije povsem odobrene vnanje politike avstro-ogerskega cesarstva moč in veljavo države z vsemi sredstvi varovati in pospeševati, toraj tudi vse storiti za razvoj brambene sile, ravno tako se brezpogojno drži sedanjih zakonito vravnanih razmer k ogerski državni polovici, s katerimi se je organizacija države trajno dovršila. Vlada stoji trdno na podlagi ustave ž njenimi temeljnimi načeli in v spremembo teh temeljnih načel ne bode dovolila. Ustava je trdna podlaga za razvoj vsega političnega življenja. Na tej podlagi se bode politično življenje le tedaj v soglasju z avstrijsko temeljno mislijo razvilo, ako se bode varovala zakonito zajamčena avtonomija kraljestev in dežel in pa narodna posest posamičnih narodov in se preprečilo poseganje v posest drugih. Vlada priznava, da bi bila pripravna za napravo narodnega mirú zakonita vredba rabe jezika v šoli, uradu in javnem življenju, pri čemer se bo moralo v polni meri ozirati na pomen nemščine kot sredstva za mejsebojno razumljenje, in sicer tudi za upravne namene. Vlada s

bode prizadevala doseči sporazumljenje mej udeleženimi strankami v tem vprašanju in podpirala postavodajno akcijo, opirajočo se na tako sporazumljenje. Dokler se pa tak zakon ne sklene, bode pa vlada — izrecno držeč se svoje kompetence — v svojem administrativnem delokrogu po moči ovirala spremembe narodne posesti. To bode veljalo ravno tako za odločbe svobodnega preudarka, kakor tudi za administrativno judikaturo. V poslednjem slučaji je vezana vlada na veljavne zakone in naredbe in se bode držala, kolikor mogoče, večletne navade. Naše državno življenje pa ne zahteva samo, da se po možnosti izogiblje narodnim prepirom, temveč treba je tudi mirnega razmerja mej posamičnimi veroizpovedanji, družbenimi razredi in državljani. Vlada bode vedno spoštovala verska prepričanja in jih tudi varovala, z vso odločnostjo bode postopala proti vsakim hujskanjem. Vladi se pa zdí potrebno za skupno delovanje udeleženih strank, da se popusté cerkveno-politična vprašanja in zlasti postavodajne obravnave in načelne premembe državnega ljudskošolskega zakona. Vlada se bode pri vporabi državnega šolskega zakona ozirala na verska čuvstva prebivalstva v mejah obstoječih zakonov. V prašanjih verskih čuvstev priznava pa vlada jedino mnenje dotičnih cerkvenih oblastev za merodajno in bode njih željam v tem oziru v mejah sedanjih zakonov po možnosti vstrezala. Najvišji prestolni govor je že opozoril na to, da so naloge gospodarskega življenja, katere nam nakladajo ne interesi posamičnih strank, temveč skrb za vkupnost, vsled hitrega razvoja sedanjosti postale posebno mnogoštevilne in nujne, in je naštel celo vrsto tacih stvarij. Nekatere dotičnih zakonskih predlog so se že rešile, druge so že v parlamentarni obravnavi, ali se pa še le izdelujejo. S temi stvarmi pa potrebno delovanje na gospodarskem polju nikakor še ni končano. Pridružuje se temu ne le vedno nova in pri vedno rastočih zahtevah v vseh področjih državnega življenja vedno težja in odgovornosti polnejša skrb za ohranjenje in utrjenje ravnotežja v državnem gospodarstvu in pa za uspešno izvršitev vravnave našega denarstva ter pravično razdelitev denarnih bremen. Iz potrebnega in naravnemu razvoju primernega pospeševanja pridobivanja in prometa, potrebe ohranjenja in varstva srednjih stanov v gospodarskem oziru, pospeševanja poravnave socijalnih nasprotstev in povzdige slabših družbinih razredov, ter naposled potrebe, z vso resnostjo in ostrostjo upirati se izgredom sebičnosti, ki so škodljivi zdravemu gospodarskemu napredku, izvirajo neprestano nove naloge, katerih vestnemu izpolnjevanju se ne more odtegniti postavodaja in uprava, ki hoče zadoščati zahtevam sedanjih težavnih časovnih razmer. Naposled je potrebno zboljšanje civilnega in kazenskega prava predmet velikim postavodajskim delom. Po tukaj razvitih načelih se bode ravnala vlada. Za to potrebuje trdne parlamentarne podpore. Ker nobena stranka sama ne more dati zadostne podpore, pričakuje vlada, da državoohranjujoče zmerne stranke in poslanci jednakega mišljenja stopijo v zvezo, odobrujočo vladne nazore. Da se pa s tem zbližanjem zares dobi trdna večina v zbornici poslancev, treba je organa iz njene srede, kateri bi vedno bil v zvezi z vlado in bi vrejal skupno parlamentarne politične zadeve.“

Danes ne bodemo obširneje govorili o tem programu. Kaj več povemo drugi pot. Povemo naj le, da nobene stranke ni zadovolil. Poljski klub ga je vzel na znanje in izrekel, da je pripravljen podpirati vlado, samo hoče vladne predloge še svobodno pretresati in o njih se svobodno odločevati. Hohenwartov klub ga je tudi vzel na znanje, ali proti mnogim točkam izrekel svoje pomislike. Sicer se mu ne zdi potrebno, da bi kaj premenil svoje stališče proti vladi. Levica se je izrekla, da jej glavne točke programa ugajajo, zadovoljna pa ni s tem, kar vlada namerava v šolskem in jezikovnem oziru storiti naredbenim potom in tudi ne odstopi od svoje zahteve zastran izvršitve češkonemške sprave. Poleg tega je levica izrekla, da hoče sodelovati s strankami jednakimi po načelih, nikakor pa ne s strankami načelno nejednakimi, to je levica ni za sodelovanje s Hohenwartovim klubom. Grof Taaffe se je najbolj prizadeval, da bi omogočil to sodelovanje, ali sedaj pa vidi, da je vse njegovo laskanje levici bilo zaman. Ni dosti, da je program prikrojil po njeni volji, sedaj hoče, da se njej na ljubo od sebe odrine Hohenwartov klub. Naposled bode pa levica zahtevala od Taaffeja, če bode beračil za njeno milost, da še njej na ljubo odstopi.

Politični pregled.

Nova večina. — Z vladnim programom za novo večino niso zadovoljni niti Poljaki. Vsi poljski listi obsojajo, da se je vlada tako udala levici. Sicer so pa vsi poljski časopisi od prvega do zadnjega proti temu, da bi se postavno priznala kaka prednost nemščini. Ta izjava poljskih listov je nam Slovencem lahko tolažba, kajti brez Poljakov se levičarske želje uresničiti ne dadé.

Ogersko. — Na Ogerskem so se začele približavati nemadjarske narodnosti, da se pripravijo za upor proti madjarizaciji. Snuje se poseben odbor, ki bode vodil vse njih politično delovanje. Stopile so v zvezo tudi s hrvatsko opozicijo. Madjari se tega gibanja že boje. Strah je tem večji, ker imajo Madjari sedaj velike težave s cerkveno-političnimi vprašanji. Nekateri madjarski listi so že predlagali, da bi se vlada z Rumuni sporazumela. Na ta način bi se potem razdrla jedinost mej nemadjarskimi narodnostmi. Rumunski listi pa odgovarjajo, da Rumuni ostanejo solidarni s Slovani. Tudi tukaj ni na mestu, kako posebno sporazumljenje. Vlada naj izvede postavno zagotovljeno jednakopravnost, pa je.

Italija. — Kakor so zapleteni v panamsko afero tudi francoski poslanci, tako so v sleparije, ki so se zgodile pri rimski banki zapleteni tudi italijanski poslanci. Generalni ravnatelj bančni, katerega so zaprli je izpovedal, da je poslanec Zerbi od l. 1888—1891 dobil od banke 400.000 frankov. Tudi razni ministerski predsedniki so po njegovem izpovedanji dobili mnogo od banke v politične namene. — Liki panamski aferi na Francoskem preiskala bo še morda tudi to zadevo posebna parlamentarna komisija.

Francija. — Kazenska pravda proti podjetnikom panamskega prekopa bode skoraj dokončana. — Zbornica poslancev

sklenila je zakon, po katerem se kaznuje vsak z ječo do dveh let in globo 20 000 frankov, kdor bi nagovarjal ljudstvo, da naj vzame naloženi denar iz državnih hranilnic, ali kdor bi na kak drug način spodkopaval francoski kredit. Povod temu, da je zbornica sklenila ta zakon, bila je okoliščina, da so protivladni listi jeli nagovarjati ljudstvo, da naj vzame denar iz državnih hranilnic. Kakor je imelo ljudstvo izgubo pri panamskih papirjih, istotako se lahko zgodi, da izgubi svoj naloženi denar v hranilnicah.

Rusija in Francija. — Poroča se, da gre ruski carjevič na pomlad za dlje časa v Pariz. — Tudi se ve povedati, da obišče meseca aprila oddelek ruske mornarice neko francosko luko in tako vrne svojedobni obisk francoske mornarice v Kronstadtu. Te dve novici kažeta, da prijazni odnošaji mej Francijo in Rusijo še niso tako omajani, kakor pišejo nemški listi. — Ruski poslanik Mohrenheim v Parizu bode baje v kratkem odpoklican. Panamska afera omajala mu je stališče.

Srbija. — Kraljica Natalija je baje za spravo z Milanom le pripravljena, če sinoda razveljavi njih zakonsko ločitev, da se prekliče njeno iztiranje in da Milan svoje osobne razmere tako uravna, da ne bodo iz njih nastale nobene sitnosti več.

Amerika. — Vlada Zjedinjenih držav je za zvezo s Havajskimi otoki, ne pa zbornica poslancev. Do nastopa novega demokratičnega predsednika, ki bo marcija meseca, se stvar ne bode odločila. — Po ravno došlih poročilih so zastopniki vseh inozemskih oblastev priznali novo provizorično vlado na Havaju.

Anglija. — Novovoljena angleška zbornica sešla se je v svoje prvo posvetovanje dne 31. januvarija 1893. V prestolnem govoru se naglaša miroljubivost in prijazni odnošaji proti vsem evropskim velevlastim. Pomnožena vojaška posadka v Egiptu ne pomenja nobene politične premembe. Z irsko homerulo hoče se zadovoljiti irski narod in s tem ojačiti cela država. Konečno prestolni govor priporoča zbornici, da naj posebno pozornost obrača na kmeta in naznanja, da vlada namerava premeniti volilni red tako, da bo imel vsak volilec le po en glas. Nasprotstva, ki so se takoj pri adresni debati pojavila, niso nič kaj vesela znamenja za Gladstonejevo vlado. Ko bode adresna debata končana, pride takoj na vrsto irska homerula. Vladini nasprotniki se močno prizadevajo, da bi homerula propala. To prizadevanje bo gotovo deloma imelo tudi vspeh. Če vsprejme dolenja zbornica homerulo, zavrgla jo bo pa gorenja. V vsem imel bo Gladstone še neizrečeno opraviti, predno bo s svojo neznatno večino dosegel zaželeni svoj cilj. — Liki Franciji in Italiji imajo sedaj tudi na Angleškem svoje finančne sleparije. Propalo je namreč v kratkem več delniških družb in delničarji so v vsem izgubili nad 7 milijonov funtov šterlingov. Propada teh družb je kriv neki parlamentarec Spencer Balfour, ki je snoval družbe na goljufivi podlagi v namen, da si jih je izkoriščal. Ko si je nabral zadosti denarja, popihal jo je v Ameriko, kjer mu ne morejo do živega.

Obrtnija.

Spajanje (lotanje) aluminija.

O novi kovini „aluminij“, ki danes tako zmagovito prodira v razne obrti in vsled svoje primerno nizke cene postaje v mnozih ozirih nevaren konkurent železu, smo svojim čitateljem že večkrat poročali. Tudi to smo omenili, da je velik zadržek splošni porabi aluminija njegova lastnost, da ga je jako težko spajati z drugimi kovinami ali pa s samim seboj. Nekateri poskusi in recepti so bili objavljeni, a nobena metoda se ni do sedaj popolnoma obnesla. V najnovejšem času pa poročajo o načinu spajanja, ki se dokaj dobro in jednostavno obnese in ki je brez dvoma velikanskega pomena za kovinsko obrt, pečajočo se z aluminijevimi izdelki. V naslednjem hočemo nekoliko podrobneje opisati novoiznajdeno metodo, kako spajati aluminij.

Pogoj vspešnemu spajanju je, da morajo biti poprej one ploskve, katere hočemo spojiti, dobro segrete. Zato je treba dotične ploskve veliko dalj časa izpostaviti toploti spajala (Löthkolben), ali pa spajalne svetilnice, kakor pri druzih kovinah, na pr. pri bakru ali rumeni medi (mesingu). Tudi se aluminij ne sprime z drugim kosom aluminija, če pustimo, da teče lot sam v špranjo, kakor pri navadnem lotanji. Pri aluminiji je treba ploskve poprej preparirati in jih pripravne stvoriti, da sprejmó lot med sebe. Dotični preparat prodaja tovarna za aluminij v Neuhausenu in njeni zastopniki, ter je tajnost te družbe.

Predno začnemo spajati, je treba robove ploskev dobro ostrgati z ojstrim nožem, da se lepo svetijo. Potem vzamemo z vročim spajalom par kapljic kupljenega lota od palčice (v takih palčicah namreč prodajajo omenjeni lot) in drgnemo ž njim po poprej dobro segretih robovih toliko časa, da se jih je lot jednakomerno prijel, ali da so se dobro „pocinili“, kakor se izraža klepar. Kar je lota preveč na robovih, se ostrže s spajalom proč, in tudi spajalo se s kakim plehom osnaži, da ni hrapavo od penečega se lota. Potem se vzame novega lota s palčice. Omeniti je treba, da se lot prime sam spajala, ako smo poslednje toliko opilili, da se zasveti; tu ni treba nikacega drgnenja s salmijakom, kakor pri navadnem spajanji. Ko smo na opisani način osnažili spajalo in vzeli novega lota, potegnemo s spajalom previdno po pocinjenih robovih, ki tedaj dobe zopet nekaj lota nase. Ko smo to naredili, pritisnemo jedno ploskvo k drugi, ogrejemo jih po navadi s spajalom in pridenemo še malo lota. Mesto spajala moremo rabiti tudi navadno lotno svetilnico.

Kosa se dokaj bolje držita, ako jih moremo po pocinjenji drgniti jednega ob druzega, tako kakor dela mizar, ki lima.

Lotanje aluminijeve bronze ni težko, ako ima samo 5 odstotkov aluminija v sebi. Dela se lahko z navadnim cinom in po navadni metodi. Če pa ima bronza več aluminija, napravimo zanjo lot, ako vzamemo 20 delov cinka in 15 delov kadmija. Tudi tu je treba robove svetlo osnažiti in potem segreti. Lot se spravi na vroče robove, ako jih ž njim drgnemo. Ostale pene spravimo z železno krtačo proč, na to pa lotamo z navedenim lotom po navadnem načinu.

Ako želimo trdi lot, vzamemo pri aluminijevi bronzi spojino 52 delov bakra, 46 delov cinka in 2 dela cina za lot. Pa tudi navadni medeni (mesingovi) odrezki zadoščajo.

Kmetijstvo.

Črtice za sadjarje.

IV.

Govorili smo že, da drevesnica mora biti ograjena in sedaj naj nekoliko spregovorimo še o tej ograji. Pred leti so bile drevesnice navadno obzidane. Taka ograja je pa seveda veliko stala in vendar se je pokazalo, da ni popolnoma ugajala svojemu namenu. Drevesa, ki so izrastla v taki drevesnici v zatišji, niso vspevala, ko so se presadila na odprte kraje, kjer je od vseh stranij pihal veter. Bila so preveč pomehkužena. Zaradi tega so pa zadnji čas začeli drevesnice obgrajati z ograjo od žice, ali pa s tako leseno ograjo, da skoznjo lahko veter vleče, kakor se mu zdi. Drevesa iz tacih drevesnic mnogo lepše vspevajo.

Kjer misliš napraviti drevesnico, zemljo dobro prekopaj in sicer 40 do 80 *cm.* na globoko. Če imajo rastlinice v drevesnici ostati le kaki dve leti, tedaj pač zadošča, če se prekoplje le 40 *cm.* globoko, drugače naj se pa le prekoplje globokeje. To okopavanje ima več namenov. Zemlja se zrahlja in pomeša, drevesca potem v njej lepše delajo koreninice. Poleg tega pa iz dobro okopane drevesnice lažje jemlješ drevesca, kadar jih presajaš ali razpošiljaš, kakor pa iz slabo obdelane, iz kakeršne jih skoraj brez znatnega poškodovanja koreninic skoro vzeti ne moreš.

Okopavanje je treba jako skrbno izvršiti. Kdor bi drevesnico le površno obdelal od nje ne bode imel zaželenega dobička. Pri okopavanji naj se tudi pobirajo črvi, da potem ne izpodjedajo mladih drevesc. Kamenje naj se tudi hkrati odpravi z njive, ravno tako naj se odpravijo ruše, da potem trava drevesnice ne prerašča. Okopavati je najbolje spomladi, ko se je zemlja že otajala. Baš napačno pa tudi ni, če se okopava po zimi. Če je sneg, naj se okopana drevesnica lepo pokrije s snegom, paziti pa moramo, da snega ne spravimo v zemljo. V tem slučaji dosegli bi baš nasprotno, kakor bi nameravali. Sneg bi ne obvaroval zemlji gorkote, temveč bi jo le še prav shladil in zatorej bi mlada drevesca le slabo uspevala. Ko bi se v zemlji stajal sneg, bi se zemlja semtertja udrla in videli bi, da smo jo zastonj lepo uravnavali.

Gledati pa moramo tudi na zboljšanje zemlje. Če so tla peščena, je dobro, če jej pridenemo ilovnate ali glinaste prsti, ker potem bolje drži vlago. Če zemlja ni posebno dobra, jo moramo tudi pognojiti. Za to je dobro cestno blato, gips, apno, razna umetna gnojila in pa živalski gnoj. Poslednjemu je celo dajati prednost pred umetnimi gnojili. Dobro je, če se ne rabi prav sveži gnoj, temveč tak, ki je že ugodil. Če pa tacega nimaš, pognoji s svežim gnojem in videl bodeš, da tudi tako gnojenje ni brez uspeha.

Poučni in zabavni del.

Balkanska mesta.

Sofija ali Sredec.

(Dalje.)

Kod središče kulturnega življenja bolgarskega ima Sofija seveda tudi največ tiskaren in knjigaren. Prvih je jednajst, poslednjih pa sedem. Največja tiskarna je državna tiskarna, ki je z vsem dobro oskrbljena. V njej tiskajo se v prvi vrsti državna pa tudi mnoga druga dela. Ta tiskarna ima 226 različnega osebja. Potem je pa posebno vredna, da se omeni, tiskarna liberalnega kluba. Dela sofijskih tiskaren zadoščajo popolnoma zahtevam sedanjega časa.

Seveda v Sofiji izhaja največ bolgarskih listov, ki se vedno množe. Sedaj jih je vkupe menda 16. Mej temi je pa samo šest političnih, drugi so pa poučni in zabavni. Gotovo je to veselo znamenje, da se v Bolgariji posebno poslednji čas množe poučni listi. Dnevnik izhaja v Sofiji samo jeden, namreč vladna „Svoboda,“ ki je jako dobro uredovana. Najboljši znanstven list je „Sbornik“ naučnega ministerstva, ki izhaja v četrtletnih zvezkih po 40 do 50 tiskanih pol.

V Sofiji ima sedež tudi Bolgarsko književno društvo. To društvo je nekoliko podobno „Maticam“ drugih slovanskih narodov. To društvo so osnovali bolgarski rodoljubi že 1869. leta v Brailu v Rumuniji, ker tedaj v Turčiji tla niso bila ugodna za taka društva. To društvo pa ni prvo tako. Že 1857. leta so bili bolgarski rodoljubi osnovali podobno društvo v Carigradu, pa je vsled neugodnih razmer moralo kmalu prenehati. Turki videli so v vsakem bolgarskem pisatelji državi nevarnega človeka. Omenjeno društvo je od 1858. do 1862. l. izdajalo nepolitični list „Bolgarski Knižici.“

Pa tudi društvo v Brailu se je imelo boriti z velikimi težavami. Razni trgovci so podpisali glavnice 200.000 frankov, ali le neznatni del tega denarja se je v resnici vplačal. Po osvobojenji Bolgarije se je društvo premestilo v Sofijo, kjer se je sprva lepo razvijalo. Narodno sebranje je temu društvu dovolilo za 12000 levov (frankov) letne podpore. Politične zmešnjave v Bolgariji so pa tudi precej ovirale razvoj tega društva, katero izdaja znanstven list „Periodičesko Spisanje.“ V Brailu je izšlo 12, v Sofiji pa nad 40 zvezkov omenjenega lista. V tem listu je nagromadenega jako veliko znanstvenega gradiva, posebno o bolgarski zgodovini in književnosti. Kot prilogo je ta list prinesel cele knjige. Tako je nedavno kot priloga izšla knjiga o meteorologiji.

Poleg tega društva je pa v Sofiji še druga družba, ki skrbi za povzdigo izobraženosti bolgarskega naroda; „Družba sv. Klementa.“ Ta družba je podobna naši družbi sv. Mohorja in izdaja na leto po več knjig za prosto ljudstvo. Po pravilih morajo slednje leto te knjige obsegati najmanj štirideset tiskanih pol. Ta družba se je že

jako priljubila bolgarskemu narodu, ker mu podaje zares obilo zdravega poučnega in zabavnega gradiva.

Znanstveni zavodi se v Sofiji še le začenjajo. Najznamenitejša je „Narodna Biblioteka,“ ki dobiva kacih 200 listov ter ima že nad 20000 raznih knjig. Ta biblioteka je dobro obiskovana. Slednji dan prihaja po 70 do 100 čitateljev, včasih še več. Ta biblioteka se je osnovala 1879. leta. Ali še le čez šest let se je zanjo dobila primerna hiša. Sprva je bila v neki stari mošeji in so skrinje trohnele po raznih zabojih.

V Sofiji je tudi statistična pisarna, v kateri je kacih 20 uradnikov. Namen te pisarne je seveda pred vsem pospeševati državne namene, ali tudi za znanost ta zavod veliko stori. V finančnem ministerstvu se začenja zbirka za geologijo in je poseben oddelek za geologično preiskavanje dežele pod vodstvom Zlatarskega.

Pri sofijski biblijoteki začenja se tudi narodni muzej. Vsi ti zavodi se bodo čedalje lepše razvijali, ako ne bodo kake politične homatije delale kacih ovir.

(Dalje prihodnjič.)

Novice.

Državni zbor.

V seji dne 30. jan. nadaljevala se je razprava o proračunu naučnega ministerstva. Posl. Sokol poteza se za narodno šolo rekoč, le tisti narod more biti svoboden, ki ima šolo v svojih rokah. Avstrijski narodi je nimajo. Govornik toži tudi o zatiranji Slovanov na Ogerskem. Posl. dr. Kronawetter napada klerikalce in očita vladi, da hoče njih želje spolniti. Govornik je odločno za nekonfesijonalno šolo. Tudi omenja govornik Slovanov kot vedno zvestih državljanov. Konečno se bavi z židovskim vprašanjem in napade duhovnike. Posl. dr. Ebenhoch zavrača odločno napade Kronawettrove na duhovnike. Posl. Masaryk pravi, da so pogoj verski šoli tudi verska učiteljišča in po teh tudi gimnazije, realke in vseučilišča. Govornik napada levico kot stvariteljico sedanjega slabega ljudsko-šolskega zakona. Konečno pojasnuje šolske razmere na Češkem in izjavlja, da bodo glasovali on in njegovi somišljeniki proti proračunu.

V seji dne 31. jan. vpraša posl. dr. Steinwender načelnika odseka za volilno reformo, kaj je s poročilom glede uvedbe neposredne volitve v kmetskih občinah. Posl. baron Widmann kot načelnik odgovarja, da se je o tem pričela v odseku že generalna debata. — Nato se nadaljuje razprava o proračunu naučnega ministerstva. Posl. Bendel zagovarja nasproti Masaryku levičarje kot branitelje šolskih zakonov in slika sedanjo šolo kot tako, s katero morejo biti konservativci zadovoljni. Posl. Hauck zahteva krščanske šole, v katere bi ne bilo vsprejemati židovskih otrok in učiteljev. Židje imajo itak že povsod najboljša mesta. Po stvarnih popravkih nekaterih poslancev govoril je še poročevalec grof Pininski. Po njegovem mnenji učila naj bi se na gimnazijah koreniteje zgodovina umetnosti in književnosti. Poljaki so bili vedno zato, da je vzgoja v ljudskih šolah nravno-verska. Očitanje, da je sedanja šola nekonfesijonalna, je neopravičeno. Na to zbornica vsprejme proračun naučnega ministerstva in začne razpravo o proračunu bogočastnega ministerstva. Posl. dr. Kronawetter priganja na to, da se že skoro osnujejo farne občine. Po njegovem mnenji bi bilo najbolje, da se fare vzdržujejo iz prostovoljnih doneskov vernikov. Sedaj plačujejo te vsi občani ne glede na vero. Govornik se konečno bavi z ustanovitvami novih samostanov in pravi, da se mora po zakonu izposlovati privoljenje deželne vlade za take ustanovitve, in da je to razglasiti v državnem zakoniku. Tudi je govornik proti prosjačenju redovnikov. Naučni minister baron Gautsch zavrača posl. Kronawettra, ki je zato, da se loči država popolnoma od cerkve. V Avstriji se je treba ozirati na konfesijonalne razmere. Tudi zavrača predgovornika glede prosjačenja redovnikov in ustanovitvi samostanov. Posl. baron Morsey tudi zavrača posl. Kronawettra, ki je napadal katoliško cerkev. Proračun bogočastnega ministerstva se na to vsprejme.

V seji dne 3. febr. razpravljal se je proračun za visoke šole. Posl Ludwig je za zboljšanje plač tehniškim profesorjem. Posl Barwinski zahteva, da se ustanovi v Lvovu malorusko vseučilišče. Posl Seichert zahteva ustanovitev toli potrebnega češkega vseučilišča na Moravskem in se pri tem sklicuje na vladino obljubo iz l. 1876. Posl. Wildauer je za zboljšanje plač profesorjem na visokih šolah. Naučni minister baron Gautsch pripoznava, da so pritožbe glede plač vseučiliških profesorjev opravičene in obljubuje pomoč Posl. Campi je za pomnožitev profesorjev, kateri predavajo na vseučilišču v Inomostu v italijanskem jeziku. Posl. grof Kounic zahteva, da naj se vseučiliško študiranje omogoči tudi ženskam in posl. Luzzatto ponavlja željo, da se naj ustanovi v Trstu italijansko vseučilišče. Ko je govoril še poročevalec Beer je zbornica vsprejela proračun za visoke šole. Pri debati o proračunu za srednje šole govoril je posl. Hofman-Wellenhof za zboljšanje stanja srednješolskim profesorjem, mej temi posebno suplentom. Posl. Habermann je za to, da se odpravi na gimnazijah pouk grščine, mesto tega pa vveda pouk v kakem modernem jeziku, na realkah naj se pa vvede latinščina Razprava se na to zaustavi. Posl. Spinčič in tovariši interpelujejo vlado glede nevarnega in neznosnega položaja Hrvatov in Slovencev v Istri. Lahi Slovane napadajo, jih psujejo in jim celo pretijo s smrtjo. Interpelantje navedo slučaje in vprašajo vlado, kaj namerava vlada v varnost Slovanov v Istri storiti.

V seji dne 4. febr. nadaljeval se je proračun o srednjih šolah. Posl. dr. Tuček pojašnjuje srednješolske razmere na Moravskem, zahteva ustanovitev češke gimnazije v Ostrovi in razširjenje češke nižje gimnazije v Brnu. Naučni minister baron Gautsch neče o reformi gimnazij ničesar vedeti, ker se mu zde te reforme škodljive. Odpravi pouka v grščini se odločno upira, tudi skrčiti se ne da ta pouk, ker bi tako izgubil ves svoj pomen in obrazilno silo. Temelja sedanji srednješolski organizaciji ni preminjati, temveč ostane naj tak kakor je; gimnazije in realke naj bodo strogo ločene. Posl. dr. Kraus pritrjuje naučnemu ministru. Posl. Slama zahteva podržavljenje raznih srednjih šol na Češkem Zlasti se poteza za podržavljnnje češke gimnazije v Opavi in želi konečne rešitve glede vprašanja o čeških šolah na Dunaji. Posl. Hauck zahteva ustanovitev nove srednje šole v desetem okraju dunajskem. Posl. Romaučuk se bavi z maloruskimi šolskimi razmerami in zahteva za bukovinske Maloruse, katerih je nad 300.000 posebno srednjo šolo. Posl. Spinčič razpravlja v izvrstnem govoru srednješolske razmere na Primorskem in se pritožuje o zatiranji Slovanov ondi. Posl. Burgstaller nasvetuje državno subvencijo italijanskim srednjim šolam v Trstu, katere vzdržuje občina. Ko je še poročevalec posl. Beer govoril, vsprejel se je proračun za srednje šole in nekatere resolucije mej njimi tudi ona o zopetni ustanovitvi kranjske gimnazije.

— **Potrjeni deželni zakon.** Presvetli cesar je pritrdil načrtu zakona dež. zbora kranjskega, po katerem se ima izločiti davčna občina Orle iz občine Dobrunje in se ima ustanoviti samostojna občina Rudnik.

— **Osobne vesti.** Pri računskem oddelku deželne vlade v Ljubljani imenovan je računskim revidentom g. oficijal

Fr. Bregant, računskim oficijalom pa davčni kontrolor g Jernej Kilar. — Davčni kontrolor g. J. Knez je imenovan davkarjem v Logatcu. — Davčna adjunkta gg. A. Ruda in Iv. Fink imenovana sta kontrolorjema, prvi v Zatičini, drugi v Kostanjevici. Davčna praktikanta gg. Hinko Brilli in Konrad Rosman imenovana sta adjunktoma in sicer oba v Ljubljani. — Davkar g. Josip Jeglič pride iz Logatca v Idrijo, kontrolor g. Valentin Ažman pa iz Kostanjevice v Kamnik. — Višji štabni zdravnik gospod dr. Valentin Janežič brat pokojnega pisatelja in prof. Ant. Janežiča šel je v pokoj.

— **«Družba sv. Cirila in Metoda»** beleži pričujočim naslednje domoljubne darove zadnjih dnij: G. Helena Bevkova je poslala dva letnika „Danice," g. notar Luka Svetec, družbin podpredsednik, več časopisov; g. Dragotin Hribarjeva tiskarna v Celji II. Letopis slovenskih posojilnic; g. Karol Bleiweis, notarski kandidat, več knjižic, in „Nepoznanec iz Istre" veliko del družbe sv. Mohorja. — Po g. Matildi Sebenikarjevi, prvomestnici cirkniško-planinske podružnice, smo prejeli 100 gld., nabranih kot ustopnino pri šaljivi loteriji ob podružnični veselici. Blagajničarica novo ustanovljene ženske podružnice v Ajdovščini, g. Leop Kersnik-Rottova, nam je poslala 88 gld. 40 kr. in 1 tolar, večinoma darovi vesele družbe v Ajdovščini v znesku 16 gld. 1 tolarja in pa preplačila pri prodaji družbenih knjig. Kot prvo nabirko kroninih darov je nabral g. Vekoslav Legat na Koroškem 140 kron v zlatu, in sicer so darovali po 20 kron g. pošiljavec, čč. gg. Franc Lenc, provizor v Kazazah, Štefan Lassnig, župnik v Št. Vidu v Podjunski dolini, Jožef Skerbinc, župnik v Vogerčah, Anton Žak, stolni vikar v Celovci, in dva neimenovana, posvetna rodoljuba celovška. Po g. farmacevtu Radoslavu Hočevarji smo prejeli 60 gld. kroninega daru naše vrle crkljanske podružnice na Gorenjskem. „Rodoljub na Vrhniki" nam je naklonil 50 gld., plačanih mu vsled poravnave od nasprotnika, istotako g. Ivan Zupan, posestnik in lesotržec v Gojzdu pri Kranjski gori, 30 gld. pridobljenih v kazenski zadevi. Blagajnik kameniške moške podružnice, g. dr. Josip Barle, nam je poslal 19 gld. 27 kr.; 4 gld. 40 kr. je daroval g. dr. Jul. Dereani, drugo je pa bilo zloženo v veselih družbah pri „Kendi." in sicer je bilo nekaj nabranega na predlog g. sodnika Polca, drugo je pa blagajniku izročil g Grašek ml. Po č. g. vikariji Fr. Grozniku smo prejeli iz Zagorja 16 gld. 50 kr., nabranih ob 25letnici župana Matije Faturja. Č. g. Josip Svatoň, kapelan v Št. Lenartu pri sedmih Studencih, je poslal 11 gld. 68 kr. kroninega daru; darovali so pa kot prve krone gg. Wucherer in pošiljavec po 4 kr. gg. Einspieler, Fojehter, Lapuš, Treiber, Wutti in župljani pod Turjo po dve kroni. g. Trupe 1 kr. 36 bel. in gg Arih in Pergrin po 1 kr. Prvo XXkrono sta doposlala telovadno in gasilno društvo „Savinjski Sokol" v Mozirji in g. Jakob Mankoč v Trstu mesto venca umlemu g. Ivanu Šegi v Sodbračici. Jedno XXkrono smo prejeli kot „časnikarski narodni davek." Posojilnica v Senči vesi je darovala 10 gld., posojilnica v Žužemberku 10 gld. in sedmorica pri Tučku v Novem Mestu tudi 10 gld. G. Anton Virant, podstarosta „Dolenjskega Sokola" je nabral med Sokoli 7 gld. ter nam jih poslal s srčno željo, da se Slovenci združimo in končamo boj. Po g. Ivanu Alešovci, sobnem slikarji, smo prejeli iz Opatije 6 gld. 30 kr novoletnega daru; darovali so pa gg: Ana Kernova, Zofija Šabec, poštar Gaspari in pošiljavec po 1 gld. gg. Terezija Aleševa, Matija Žust in Zore po 50 kr., g. F. Alešovec 40 kr. in gg. Fran in Anton Jamar po 20 kr. G. Fr. Galè, učitelj v Šiški, je poslal 6 gld. 20 kr., ki jih je nabrala Silvestrov večer g. Nežika Udovičeva, g. pravnik Fr. Regally pa 6 gld. zloženih v veseli družbi na Dunaji. Blagajničarica ženske podružnice na Vrhniki, g. Mici Petričeva, nam je poslala 5 gld.: 4 gld. iznaša novoletnina gg. Marije Grudnove, Ane Lenarčičeve, Anči Petričeve, Mici Petričeve, Anete Pourove, Mici Tršarjeve, Anči Tomšičeve in Žanete Vidičeve, 1 gld. je pa daroval „Neimenovanec". Telovadci „Ljubljanskega Sokola" so nam naklonili 5 gld. in istotako 5 gld. g. Vojteh Candolini iz Kostanjevice. Iz Ilirske Bistrice smo prejeli 4 gld. nabranih na Silvestrov večer po g. And. Uršiči. Č. g. Matija Nesler, župnik v Galiciji na Koroškem, je poslal za novo leto 3 gld., g. Jernej Bahovec, knjigotrški komptoirist, 2 gld. kot zbirko trgovskih pomočnikov pri Kolovratarji, neimenovan rodoljub iz Zagreba 1 gld. in župnik z nemške meje za „Vestnik" 1 gld. — Z iskreno zahvalo se priporočamo slovenskim dobrotnikom tudi za vprihodje.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **V deželnem gledališči** pela se je v sredo svetovnoznana opera „Cavalleria rusticana", delo zadnji čas tako zaslovelega kompoziterja Mascagnija. Opera vspela je v vsem jako dobro in „Dramatičnemu društvu" moramo le hvaležni biti, da je vprizorilo to lepo opero tudi na slovenskem odru.

— **V državnem zboru** stavil je v sredo dne 8. t. m. poslanec dr Ferjančič nujni predlog, da naj vlada dovoli poseben kredit za podporo pomanjkanje trpečega prebivalstva na Kranjskem. Ko je še posl. Pfeifer predlog podpiral, se je isti sprejel in izročil budgetnemu odseku v poročanje.

— **Trimesečen pasji kontumac** odredil se je za ljubljansko mesto in pa za vasi Stepanjavas, Bizovik, Dobrunje in Spodnjo in Zgornjo Hrušico v ljubljanski okolici.

— **Sklep I. poluletja na tukajšnjih ljudskih šolah.** C. kr. mestni šolski svèt je odredil, da bôdi na mestnih ljudskih šolah letos sklep I poluletja v soboto 11., in pričetek II. poluletja v četrtek 16 februvarija. Na mestu četrtka je pepelnica pouka prosta.

— **Narodni dom v Ljubljani.** Upravni odbor društva za zgradbo „Narodnega Doma" v Ljubljani razpisuje natečaj za projekt o zgradbi društvenega poslopja Nagrada za prvi najboljši projekt določena je na 1200 kron. za drugi pa na 800 kron. Projektantom držati se je določila, da troški za zgradbo ne smejo presezati 150.000 gld. Kot rok za izročitev konkurenčnih izdelkov določena je 12. ura dopoludne, 15. aprila 1893.

— **Nedeljsko kmetijsko bralnico** namerava ustanoviti podružnica kmetijske družbe v Novem Mestu.

— **V mestno hranilnico ljubljansko** vložilo je mesca januvarija t. l. 615 strank 178.490 gld. 48 kr., vzdignilo pa 346 strank 111.603 gld 27 kr.

— **Akademično društvo „Slovenija"** je s slavnostjo, katero je priredila 6. febr. v Ronacherjevi krasni plesni dvorani, dosegla velik uspeh. Najodličnejše občinstvo zbralo se je ondi, razun g. državnih poslancev omenim naj gosp. generala Stratimiroviča, L. Riegra, prof. Stritarja, dr Sedeja itd. Da so bila vsa slov. akad. društva obiloštevilno zastopana, umevno je samo ob sebi. Pri koncertu pokazal je društveni moški zbor pod vodstvom gosp. Jiřika lepo izvežbanost v pesmih „Vojaci na poti" in „Pobratimija." Kvartet, gg. Mlčoch, Karlovšek, Gerus in Stejskal peli so izborno krasno skladbo „Njega ni." — Mešani zbor slovanskega pevskega društva, kakor tudi tamburaši, osobito mešani tamburaški zbor, želi so obilo zaslužene pohvale. — Ples bil je zelo živahen in trajal do ranega jutra. Plesalo se je „Kolo" in „Beseda" Prve četvorke udeležilo se je 96 parov. Dame so dobile okusna darila. Slavnost je v čast „Sloveniji" in Slovencem. Ker je stala zelo veliko stroškov, želeti je, da rodoljubi društvu pristopijo kot podporniki. „Slovenija" na Dunaji je središče slovenskim dijakom, ona je pa tudi središče vsem slovanskim dijakom, ker uživa pri vseh enako ljubezen in prijateljstvo. O njeni priljubljenosti bil je krasen koncert in sijajen ples nova neovrgljiva priča.

— **Čitalnica ljubljanska** je lani imela 4 častne, 249 ljubljanskih in 12 vnanjih članov, vkupé torej 265 članov. Dohodkov je lansko leto čitalnica imela 3700, izdatkov pa 3563, torej prebitka 137 gld.

— **Slovenske šole v Gorici.** Goriški mestni zastop je v svoji zadnji seji odklonil prošnjo slovenskih roditeljev za slovenske šole v Gorici. S tem pa stvar še ni končana, kajti vlada bo morala, če je količkaj dosledna, naravnost zaukazati mestnemu zastopu osnovati slovenske šole, ker so potrebne.

— **Vtopljenec.** V nedeljo potegnili so v Smledniku vtopljenca iz Save. Kdo je nesrečnež, se dosedaj še ni dognalo.

— **Častnim občanom** imenoval je občinski odbor na Koroški Beli preč. gosp. kanonika ljubljanskega Zeno barona Cirheimb-a, bivšega mnogoletnega župnika na Koroški Beli.

— **Poseben romarski vlak v Rim** priredi se povodom papeževega 50letnega škofovanja. Vlak odhaja iz Maribora v pondeljek dne 10. aprila t. l. ob 10. uri dopoludne, ter odhaja taisti dan iz Ljubljane ob 2. popoludne, iz Gorice ob 7. uri zvečer in prihaja v Rim v torek 11. aprila, ob 3. uri popoludne.

— **Stavbena dela za novo deželno bolnišnico** za sv. Petra cerkvijo se bodo v kratkem razpisala. Stroški za celo stavbo proračunjeni so na 400.000 gld.

— **Nesreče.** Na brodu pri Spod. Dravbregu na Koroškem utonile so minoli teden štiri osebe. Odtrgala se je vrv, ki vodi čez brod, vsled česar se je čoln, v katerem so se ponesrečenci vozili, prevrnil. — Pri vasi Jablan v občini Mirnapeč na Dolenjskem usula se je v železniškem prekopu, zemlja in zasula nekega 13letnega dečka. Izkopali so ga mrtvega. — V Lukovku pri Trebnjem usulo se je na nekega 54letnega delavca nad poldrugi meter visoko peska in ga zasulo. Izkopali so ga še le po preteku edne ure, toda mrtvega.

— **Potresi.** Na grških otokih Zante in Kefalonija bili so minole dni hudi potresi. Porušilo se je na stotine hiš Blizu 30.000 ljudij je brez strehe, vsled česar je nastala velika revščina mej ljudstvom. Po najnovejših poročilih se ti potresi ponavljajo in bati se je, da ne bi nastala še večji revčina, kakor že je,

Žagarji

dobodo delo pri omrežji in krožni (cirkular) žagi

Gustav Tönnies-a

v Ljubljani. (18—1)

ČISTA KRI

je zdravje!

Tajne bolezni, lišaji, spuščaji, splošna utrujenost, slabost zginejo pri zdravi krvi. Mi garantujemo temeljita lečba po navodilu naše metode. — Prašanjem je priložiti poštno znamko. (16—3)

„Office Sanitas“, Paris

30, Faubourg Montmartre.

BOŽJAST

se ozdravi popolnoma brez povrnitve bolezni. Tisuč ozdravljanj dokazujejo ta čudež vednosti. — Natančne poročila, s priloženo poštno znamko, se pošlje na:

„Office Sanitas“, Paris

30, Faubourg Montmartre. (17—3)

Neogibno potrebno je za vsako družino

Kathreiner-jeva

Kneipp-ova sladna kava

z okusom prave kave.

Ta kava daje to prednost, da se lahko popusti tako škodljiva prava zrnata ali pa z raznimi cikorijami zmešana kava in se iz te kave naredi **okusna** ter **zdrava** in **redilna** pijača. — **Nedosegljiva je kot dodatek k pravi kavi.** (14—8)

Visoko priporočana za ženske, otroke in bolnike.

Ponaredeb se naj varuje.

Dobo se povsod. ½ kile 25 kr.

Marijaceljske kapljice za želodec.

izgotovljene v lekarni k „angelu varhu“

C. BRADY-a v Kromerižu (Moravsko)

so staro, zanesljivo in znano zdravilo ter so budilno in krepilno sredstvo za želodec in prebavilna dela. (13—13)

Samo prave so z zraven stoječo varstveno znamko in podpisom.

Cena: 1 steklenice 40 kr.
dvojne steklenice 70 kr.

Vsebina je naznanjena.

Marijaceljske kapljice

za želodec prodajajo se prave: **v Ljubljani:** lek. Piccoli in lek. Svoboda; **v Postojni:** lek. Fr. Beccarich; **v Škofji Loki:** lek. Karl Fabiani; **v Radovljici:** lek. Alex. Roblek; **v Novemmestu:** lek. Dom Rizzoli in lek. Bergmann; **v Kamniku:** lek. J. Močnik; **v Črnomlju:** lek. J. Blažek.

Odgovorni urednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blasnikovi nasledniki.